

VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA
FOND ZA RAZMINIRANJE

I N F O R M A C I J A

O STANJU MINSKO-SUMNJIVOG PROSTORA U
VUKOVARSKO –SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI

Vinkovci, travanj 2015.g.

Nakon završetka Domovinskog rata, Republika Hrvatska, a ujedno i Vukovarsko-srijemska županija, pored velikog broja žrtava, materijalnih razaranja te prognanika i izbjeglica, suočila se s problemom koji traje već dugi niz godina, a to je MINSKO SUMNJIVE POVRŠINE (M S P).

Prestankom ratnih djelovanja, prema podacima dobivenih iz dokumenata UNPROFOR-a, minsko sumnjivi prostor naše županije iznosio je oko 150 km² (15.000 hektara). Prvi počeci na radovima razminiranja bili su usmjereni na osposobljavanje stambenih objekata, infrastrukture u naseljima gdje je to bilo izvodljivo, kako bi se što je moguće brže, više i sigurnije vršio povratak prognanika i izbjeglica u svoje domove. Pored navedenih radova, počelo se s razminiranjem i poljoprivrednih površina, kako bi se stvorili uvjeti oživljavanja poljoprivredne proizvodnje, a sve poslove oko razminiranja tada su obavljali pripadnici Hrvatske vojske i policije.

Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 18. veljače 1998.godine osnovan je **Hrvatski centar za razminiranje (HCR)** sa sjedištem u Sisku koji od tada preuzima obvezu u organizaciji i postupnom rješavanju problema minske zagađenosti minama i drugim ubojitim neeksplozivnim sredstvima u cijeloj Republici Hrvatskoj.

Osnivanjem Hrvatskog centra za razminiranje preuzeta je i sva dostupna dokumentacija o područjima koja su minsko sumnjiva u Republici Hrvatskoj. Osnivaju se tvrtke kojima je zadatak obavljanje poslova humanitarnog razminiranja. Prva tvrtka osnovana je u vlasništvu Republike Hrvatske s nazivom „MUNGOS“.

Na području Republike Hrvatske trenutno je nazočno preko 40 tvrtki koje se bave poslovima humanitarnog razminiranja koje u svom obavljanju poslova humanitarnog razminiranja i pretraživanja obvezno surađuju sa HCR-om. Od 2006. godine i na području Vukovarsko-srijemske županije osnovana je komercijalna tvrtka za poslove humanitarnog razminiranja i pretraživanja „ISTRAŽIVAČ“ IZ Nuštra.

U Vukovarsko-srijemskoj županiji početkom 1998.godine, dakle ustrojavanjem baze podataka minsko-sumnjivih površina, dolazi se do sljedećih podataka:

- Šumske površine	6.666 ha - 55 %
- Poljoprivredne površine	5.090,4 ha - 42 %
- Kuće,okućnice,livade,pašnjaci ,infrastruk.	363,6 ha - 3 %

Sve minsko sumnjive površine koje su identificirane i unijete u bazu podataka HCR-a vidno su obilježene oznakama koje upozoravaju na minsku opasnost na određenim područjima. U Vukovarsko–srijemskoj županiji tada je bilo postavljeno 2.474 raznih oznaka upozorenja na postojanje minske opasnosti na određenom području koje svatko treba ozbiljno shvatiti, kako ne bi došlo do neželjenih i tragičnih posljedica.

Za izvođenje poslova humanitarnog razminiranja i pretraživanja svake godine Vukovarsko-srijemska županija izrađuje prijedlog Plana koji se dostavlja HCR-u, a tijela HCR-a isti prihvaćaju i prosljeđuju Vladi Republike Hrvatske koja kompletan Plan humanitarnog razminiranja i pretraživanja za Republiku Hrvatsku prihvaća u cijelosti ili u nekoj drugoj veličini te osigurava financijska sredstva za njegovu realizaciju za predviđenu kalendarsku godinu.

Dana 01.siječnja 2014.godine Vukovarsko-srijemska županija nalazi se na **9. (devetom)** mjestu po veličini minsko sumnjivog prostora s **27,00 km²** (2.700 ha) sljedeće strukture: šumske površine **72%**, poljoprivredne površine, **18%**. Ove površine nalaze se u **10** jedinica lokalne samouprave (Vinkovci, St.Jankovci, Nuštar, Tordinci, Jarmina, Gunja, Vrbanja, Markušica, Nijemci i Trpinja. Svi navedeni minsko-sumnjivi prostori označeni su oznakama upozorenja na minsku opasnost. Ukupna minsko-sumnjiva površina čini **1,10 %** ukupne površine Vukovarsko-srijemske županije.

Predloženi Plan humanitarnog razminiranja i pretraživanja za 2014.godinu veličine **427 ha** usvojen je u cijelosti te su tijekom 2014.g. poduzete radnje na realizaciji projekata prema dinamici raspoloživih financijskih sredstava.

Radovi humanitarnog razminiranja i pretraživanja izvodili su se prema dinamici prioriteta, kvartalno je odrađivano po nekoliko projekata.

Tijekom 2014.godine u Vukovarsko-srijemskoj županiji je odrađeno 11 projekata humanitarnog razminiranja, pretraživanja, redukcije i isključenja pojedinih površina za koje je naknadnim provjerama utvrđeno da se iste mogu isključiti iz MSP-a. Ukupna površina odrađena kroz ovih **11** projekata iznosi **632 ha**, metodom pretraživanja i redukcije **627 ha** što ukupno iznosi **1.258 ha** smanjena minsko-sumnjivog prostora u 2014.g., na što je utrošeno cca **60 milijuna kuna**. Realizacijom gornjih projekata, minsko sumnjiva površina u Vukovarsko-srijemskoj županiji na dan **1. siječnja 2015.g** iznosi **14,6 km² (1.460 ha)**.

OVDJE JE POTREBNO NAGLASITI DA NA DAN 1. SIJEČNJA 2015.g. VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA VIŠE NEMA POLJOPRIVREDNIH POVRŠINA KOJE SE VODE KAO MINIRANE ILI MINSKO SUMNJIVE.

U proteklom vremenskom razdoblju od 1998.g. do danas, u Vukovarsko-srijemskoj županiji odrađeno je preko **500 projekata** humanitarnog razminiranja i pretraživanja za što je utrošeno cca **700 milijuna kuna**.

Izvori financiranja svih projekata: Državni proračun cca 70 % sredstava, donacije javnih poduzeća, donacije Vlada europskih i drugih zemalja, pojedinih udruga cca 30 % ukupnih financijskih sredstava.

Za izvršenje poslova razminiranja u Republici Hrvatskoj djeluje 40 pravnih osoba ovlaštenih od Hrvatskog centra za razminiranje za obavljanje poslova razminiranja i pretraživanja. Ove pravne osobe-tvrtke imaju uposleno 650 pirotehničara, 55 strojeva za razminiranje i 30 pasa za otkrivanje minsko–eksplozivnih i neeksplozivno-ubojitih sredstava (MES- i NUS-a).

Na području Vukovarsko-srijemske županije, trenutno još **6 (šest)** jedinica lokalne uprave i samouprave imaju minsko zagađene površine:

Općina Vrbanja - ukupno minsko sumnjivo područje iznosi 661.516 m² i nalazi se u jugoistočnom dijelu općine Vrbanja, sjeveroistočno od naselja Strošinci, obuhvaća šumska područja unutar G.J. Debrinja uz graničnu crtu s Republikom Srbijom. Na navedenom području evidentirana su četiri zapisnika minsko-eksplozivne zapreke(MEZ).

Općina Tordinci - ukupno minsko sumnjivo područje Općine Tordinci je 218.430 m² nalazi se u južnom dijelu općine i to na dvije lokacije:

- područje od 93.370 m² južno od naselja Antin uz rijeku Vuku- šumsko područje G.J. Dubrave s djelomično razminiranom minskom polju.
- područje u neposrednoj blizini naselja Tordinci koji manjim dijelom graniči s rijekom Vukom, minsko sumnjivo područje obuhvaća šumsko područje unutar C.J.Dubrave površine

Grad Vinkovci - Ukupno minsko sumnjivo područje iznosi: 4.786.567m² i nalazi se na jugoistočnom dijelu, južno od Vinkovaca na području šume Vrapčana. Ovo se područje može podijeliti na zapadno i istočno od razminirane željezničke pruge R 105 Vinkovci-Privlaka na sljedećim lokacijama:

- šumsko područje zapadno od željezničke pruge Vinkovci-Privlaka, površine: 1.119.285 m², a nalazi se unutar G.J.Vrapčana s tri minska polja, od kojih su dva djelomično razminirana,

- **izrazito minirano** šumsko područje površine : 3.667.282m², a nalazi se istočno od željezničke pruge Vinkovci-Privlaka i unutar je G.J. Vrapčana na kojem je pozicionirano **18 minskih polja, 3 djelomično razminirana, i 4 pretpostavljena minska polja** sukladno rezultatima općih izvoda HCR-a.

Općina Stari Jankovci-minsko sumnjive površine ukupno iznose: 5.462.448 m², i protežu se južnim dijelom uz granicu s gradom Otokom i manjim dijelom uz granicu s gradom Vinkovci. Najvećim dijelom obuhvaća, šumske prosjeke i šumsko područje uz razminirani lijevi pojas rijeke Bosut južno od naselja Slakovci u sklopu G.J.Dionica i odnosi se na slijedeća područja:

- šumsko područje i šumske prosjeke istočno od razminiranog kanala Revenica površine: 2.380.682 m² dva minska polja djelomično razminirana prethodnim razminiranjem pojasa rijeke Bosut,
- šumsko područje i kanali na Ada gredi s pozicioniranim jednim minskim poljem površine: 127.460 m²,
- šumsko područje zapadno od razminiranog kanala Revenica i južno od naselja Slakovci s četiri minska polja i dio polja razminiran kod radova razminiranja obalnog pojasa rijeke Bosut,površine: 2.918.730 m²,
- šumsko područje u istočnom dijelu općine u sklopu G.J. Vrapčana površine: 35.576 m².

Općina Nijemci- ukupne minsko sumnjive površine: 2.162.756 m² i odnosi se na slijedeća područja:

-šumsko područje unutar G.J. Dionica na sjeverozapadnom dijelu općine,istočno od naselja Đeletovci,između kanala Savak i rijeke Bosut površine: 649.957 m² na kojoj se nalazi 2 minska polja i tri pretpostavljena minska polja i jedno djelomično razminirano,

- šumsko područje od : 673.084 m² unutar G.J.Narača u središnjem dijelu općine između rijeka Bosut i Spačva odnosno južno od naselja Apševci gdje se nalaze dva djelomično razminirana minska polja ,

- šumsko područje unutar G.J. Somovac površine :839.715m² uz državnu granicu s Republikom Srbijom na kojem su pozicionirana 2 minska polja i jedno minsko polje sukladno zapisniku MEZ-a.

Općina Markušica – ukupno minsko sumnjivo područje: 1.176.262 m²,

- područje sjeveroistočno od naselja Markušica koje obuhvaća šumske površine unutar G.J Osječke nizinske šume s ukupno 7 pozicioniranih minskih polja od kojih su dva djelomično razminirana prethodnim razminiranjem rubnog graničnog područja poljoprivrednih površina.

U 2014. godini započeto je razminiranje cjelokupnog područja općine Gunja, nakon katastrofalne poplave, područje između korita rijeke Save i obrambenog savskog nasipa- šumske površine. Do 31. prosinca zbog vremenski uvjeta razminirano je 109.210 m², a još je ostalo: 52.807 m² za razminirati kada vremenski uvjeti to dozvole. Sve tvrtke koje se bave humanitarnim razminiranjem u Republici Hrvatskoj besplatno su izvršile razminiranje navedene površine u Gunji.

Početak mjeseca ožujka 2015. godine na području naše županije počelo je s izvođenjem radova na do sada najvećem radilištu na području jedne županije, tako da je koncentracija radova u Republici Hrvatskoj trenutno usmjerena na cjelokupno područje Vukovarsko-srijemske županije, gdje se radi na 5 projekata ukupne površine **10 km²**, angažirano 30 izvođača radova, s ukupno 300 pirotehničara i 5 velikih strojeva za razminiranje. Najveći projekt je 4,8 km područje G.J.Vrapčana k.o Vinkovci.

Tijekom II. i III. tromjesječja 2015.godine radovi će biti završeni te preostaje još jedan dio tehničkih izvida i redukcija na šumskim površinama tako da će 2015.godina biti godina kada će Vukovarsko-srijemska županija biti skinuta s popisa županija s minsko sumnjivim površinama u Republici Hrvatskoj.

Da bi se mogao ostvariti ovakav Plan razminiranja osigurani su i izvori financiranja;

- Državni proračun - 69,8 %
- Pravne osobe-investitori - 20,7 %
- Donatori - 2,6 %
- EU IPA - 6,9 %

Na kraju je potrebno naglasiti da su naša predviđanja iz prijašnjih godina o završetku radova razminiranja i završiti u ovoj u 2015. g. te bi na taj način u cijelosti bila ispunjena obveza iz **OTTAWSKE konvencije i Konvencije o kazetnom streljivu, da**

Republika Hrvatska 2019.godine bude u cijelosti oslobođena minskih problema.

Još jednom je potrebno spomenuti da se proteklih godina odnosno od početka Domovinskog rata pa do današnjih dana u Vukovarsko-srijemskoj županiji dogodilo **166 minskih nesreća, u kojima je stradalo 235 osoba, a što je najtragičnije 63 osobe su nažalost smrtno stradale.** Posljednje stradavanje dogodilo se 2011.g. u okolini Soljanima kada je stradao pirotehničar.

Ovim putem želimo upozoriti i pozvati sve žitelje naše županije na budan oprez, kretanje prilagoditi upozorenjima, poštivanje i ne uništavanje svih znakova upozorenja na minsku opasnost, ne uništavanje oznaka, svaki uočeni nestanak oznaka blagovremeno prijaviti nadležnim institucijama, jer poštivanjem navedenog štitimo sebe i druge osobe ne dovodimo u životnu opasnost.

U mjesecu travnju kao i do sada znakovito je obilježavanje mjeseca koji je odabran kao „ **mjesec zaštite od minske opasnosti**“, stoga još jednom **OPREZ** kod izlaska u prirodu, obavljanja poljoprivrednih radova i drugih aktivnosti u prirodi.

NA KRAJU JE POTREBNO ISTAČI DA ĆE SLJEDEĆE OVAKVO IZVJEŠĆE OZNAČITI KRAJ RAZMINIRANJA VUKOVARSKO-SRIJEMSKE ŽUPANIJE.

Tajnik Fonda:
Zlatko Pavlović, upr.iur.